

1. PEATÜKK

„Täna õhtul tahan ma teile rääkida ühest ülimalt kütkestavast mõrvaloost ehk Wallace'i juhtumist,” teatasin oma peegelpildile innustunult.

Seejärel tegin katset siira ja siis tõsise variandiga.

Kamm jäi sassis juustesse kinni. „Lase tulla!” utsitasin ennast ja proovisin veel kord.

„Minu arvates saaks Wallace'i juhtumiga vabalt täita kogu meie tänase õhtu eeskava,” laususin kindlameelselt.

Meil oli kaksteist alalist liiget, mis klappis hästi aastaks plaanitud kaheteistkümne üritusega. Muidugi ei leidunud just kõikide juhtumite kohta nii rikkalikku materjali, et neile tervelt kaht tundi pühendada. Säärastel puhkudel oli kuu mõrva, nagu me seda naljatledes nimetasime, tutvustaval inimesel kaasas külalisesineja: keegi linna politseijaoskonnast või kurjategijatega tegelev psühholoog või kohaliku vägistamisohvrite tugikeskuse juhataja.

„Wallace'i juhtumit käsitleme järgmiste punktide kaupa,” jätkasin ma. „Keegi mees, kes ütles, et tema nimi on Qualtrough, maleturniir, pealtnäha kahjutu naine Julia Wallace ning muidugi süüdistatav ehk tema abikaasa William Herbert Wallace ise.” Kogusin oma pruuni juuksepehmaka pihkude

vahele ja pidasin aru, kas keerata juuksed kuklasse krunni, punuda patsiks või lihtsalt paelaga kinni kõita, et nad näole ei vajuks. Pats. Patsiga tunnen ma end kunstniku ja intelligendina.

Kui ma juukseid salkudeks jaotasin, langes mu pilk emast tehtud raamitud ateljeeportreele; ta oli selle foto mulle eelmiseks sünnipäevaks kinkinud ja justkui möödaminnes maininud: „Sa ju oled öelnud, et tahad seda.” Minu üsnagi Lauren Bacalli meenutava välimusega ema on lausa viis jalga ja kuus tolli* pikk ning pealaest jalatallani elegantne. Ta on rajanud omaenda väiksemat mõõtu kinnisvaraimpeeriumi. Minul on pikkuses vastu panna neli jalga ja üksteist tolli**, ma kannan suuri ümmarguste klaaside ja kilpkonnaluust raamidega prille ning olen täitnud oma lapsepõlveunistuse ja saanud raamatukoguhoidjaks. Ja ema on pannud mulle nimeks Aurora – ju ei pidanud naine, kes ise on ristitud Aidaks, Aurorat sama pretensioonikaks.

Hämmastaval kombel ma armastan oma ema.

Ohkasin, nagu ma temale mõeldes sageli teen, ja lõpetasin vilunud meistri kiirusega patsi punumise. Vaatasin oma väljanägemise suures peeglis üle. Pruunid juuksed, pruunid prillid, pruunid silmad, (kunstlikult) roosad põsed ja (päriselt) hea jumega nahk. Kuna lõppude lõpuks oli ju reedeõhtu, olin ma oma tööriivad – lihtsa pluusi ja seeliku – seljast heitnud ning valinud nende asemele valge liibuva trikootaadžempri ja musta värvi pikad püksid. Jõudnud otsusele, et ma ei näe William Herbert Wallace'i jaoks siiski piisavalt pidulik välja, kõitsin patsi ümber kollase paela ja tõmbasin ülle kollase kampsuni.

Pilk kellale andis mulle teada, et viimaks ometi on aeg minema hakata. Tupsutasin huulte veidi värvi, haarasin

* Peaaegu 168 sentimeetrit.

** Peaaegu 150 sentimeetrit.

käekoti ja kepsutasin trepist alla. Lasksin pilgul käia üle avara kabineti-, söögi- ja köögiala, mis võttis enda alla ridaelamuboksi esimese korruse tagumise poole. Kõik oli tipp-topp. Ma ei taha kohe sugugi leida koju jõudes eest mingit segamini urgast.

Otsisin välja märkmiku ja samal ajal Wallace'i juhtumiga seotud tõsiasju nina alla pomisedes tuvastasin võtmete asukohta. Olin kaalunud, kas ehk teha Julia Wallace'i surnukeha kujutavatest vanadest ähmastest piltidest koopiad ning lasta neil mõrvapaiga demonstreerimiseks seltskonnas ringi käia, kuid jõudnud otsusele, et see näeks haiglaselt verejanuline välja ja väljendaks proua Wallace'i suhtes kindlasti lugupidamatust.

Tõeliste Mõrvade klubi jättis inimestele, kes meie innustust ei jaganud, juba niigi veidra mulje, nii et nende klatšikatlasse veel säärase portsu võikuse lisamine olnuks liig. Parem neile mitte uut jutuainet anda.

Sulgesin ukse ja klõpsasin õuetule põlema. Oli varakevad ja väljas juba üsna pime, me ei olnud veel suveajale üle läinud. Minu kõrge ja tiheda taraga piiratud siseõu nägi tagaukse kohal põleva lambi ovalises valguses igati korras ja puhas välja ning suurtes pottides tüviroosid olid terrassil just hakanud punga minema.

„Hei-hoo, hei-hoo, mõrv rõõmsa tuju loob,” ümisesin ma viisi pidamata enda järel väravat sulgedes. Ridaelamubokse on neli ja igaühele neist kuulub kaks parkimiskohta, parkla teisele küljele on aga rajatud lisakohad äriautodele. Minust ülejäärmises ridaelamuboksis elav naaber Bankston Waites asutas samuti autosse istuma.

„Varsti kohtume,” hüüdis ta. „Ma pean kõigepealt Melaniele järele sõitma.”

„Selge pilt, Bankston. Täna on Wallace'i-õhtu!”

„Tean-tean. Me oleme seda huviga oodanud.”

Käivitasin mootori ja viisaka sohvrina lasksin oma kallikest ära tooma mineval Bankstonil esimesena parklast väljuda. Korra torkas pähe mõte, kas mul tasuks hakata ennast sellepärast haletsema, et Melanie Clarkil on kaaslane, aga mina saabun Tõeliste Mõrvade klubisse alati üksinda, kuid just täna ei raatsinud ma sellega oma head tuju rikkuda. Ma kohtun sõpradega ja saadan reedese õhtu mööda sama hästi nagu alati. Võib-olla veel pareminigi.

Tagurdades märkas, et naaberkorteri aknad säravad tuledes ja naabrite parkimiskohal seisab mulle tundmatu auto. Ah siis sellest oli ajendatud ema sõnum, mis oli kleeplindiga mu korteri tagauksele kinnitatud ... Tä nimelt oli mulle peale käinud, et soetaksin endale automaatvastaja, sest ridaelamu üürnikel (tema üürnikel) võib tekkida vajadus jätta mulle (kohapeal elavale majahaldurile) teateid sel ajal, kui ma raamatukogus tööl olen. Olin selle peale arvanud, et tegelikult on mängus ema enda huvid – ta on välja mõelnud mooduse, kuidas minuga rääkida ka siis, kui mind koduski pole.

Olin naaberkorteri pärast eelmiste elanike lahkumist kenasti korda seadnud. Kinnitasin iseendale rahustuseks, et see oli nii huvilistele näitamiseks kui ka sissekolimiseks ideaalses seisukorras. Jätsin meelde, et pean kohe järgmisel päeval uue naabriga tutvuma minema, sest sel laupäeval oligi mul sobivalt vaba päev.

Sõitsin päris pikalt mööda Parson Roadi, nii et möödusin raamatukogust, kus ma töötan, seejärel pöörasin vasakule. Jõudsin väikeste kaupluste ja tanklatega piirkonda, kus paiknes sõjaveteranide ühingu maja. Kogu sõidu ajal harjutasin mõttes oma etteastet.

Aga samahästi oleksin võinud kõik tehtud märkmed ja muu ettevalmistuse ka koju jätta.

2. PEATÜKK

Tõeliste Mõrvade klubi käis koos sõjaveteranide ühingu majas ja maksis neile selle õiguse eest väikest tasu. Raha läks veteranide ühingu iga-aastase jõulupeo fondi, nii et kõik olid meie kokkuleppega rahul. Maja oli muidugi palju suurem, kui mõrvaklubi pisike seltskond vajab, kuid meile meeldis omaette olla.

Keegi veteranide ühingu asjameestest kohtus meie klubi liikmega maja juures pool tundi enne koosoleku algust ja keeras ukse lukust lahti. Selle liikme kohustuseks jäi teha ruum pärast koosolekut samaviisi korda, nagu me ta eest leidsime, ja võti tagasi anda. Tänavu oli meil võtme eest vastutajaks määratud klubi asepresident Mamie Wright. Ta pidi tõstma toolid kõnepuldi ette poolsõõri ning seadma valmis kohvi- ja teelaua. Suupisteid tõime lauale panekuks kaasa kordamööda.

Tol õhtul olin ma varakult kohal. Ma jõuangi peaaegu igale poole varakult.

Väikese hoone taha istutatud ja kevade hakul ikka veel veidralt raagus lagerströömiatega varjatud parklas oli juba kaks autot. Parkla kaarlambid olid videviku saabudes auto- maatselt põlema süttinud. Parkisin oma Chevette'i tagauksele

lähima lambi valgusvihku. Mõrvahullud tunnevad selle maailma ohte liigagi hästi.

Astusin eesruumi ja raske metalluks sulgus minu selja taga kolksatades. Majas oli kõigest viis ruumi. Üksik uks minust vasakut kätt jääva seina keskel viis suurde põhiruumi – saali, kus me oma koosolekuid pidasime. Neli ust minust paremal viisid väikesesse nõupidamisruumi, meeste tualettruumi, naiste tualettruumi ja koridori lõpus paiknevasse pisikesse kööki. Kõik ukсед olid kinni nagu tavaliselt, sest nende sulgumist takistava tõkiseni kangutamiseks oleks läinud vaja rohkem jõudu, kui kellelgi meist oli välja panna. Me olime kunagi jõudnud otsusele, et sõjaveteranide ühingu maja on ehitatud nii, et peaks vaenlase rünnakutele vastu, ning tänu nendele rasketele ustele valitses väikeses hoones väga sügav vaikus. Ma ei kuulnud isegi praegu mitte kui midagi, kuigi teadsin tänu väljas seisvatele autodele, et siin on vähemalt kaks inimest.

Ühtlasi tekitasid kõik tolle tühja koridori suletud ukсед kõhedust. Koridor oli nagu mingi beeži värvi tunnelike, mille üksluisust häiris ainult seinale paigaldatud telefoniautomaat. Mulle meenus, kuidas ma olin ükskord Bankston Waitesile maininud, et kui see telefon peaks helisema, siis ma eeldan, et kõnetraadi teises otsas on Rod Serling, kes teatab mulle, et olen sisenenud videvikutsooni. Muigasin selle mõtte peale ja asutasin end suurde saali viiva ukse lingist kinni haarama.

Telefon helises.

Pöörasin kähku ümber ja astusin paar ebalevat sammu telefoni poole, süda rinnus kloppimas. Vaikses hoones polnud ikka veel vähimatki muud liikumist märgata.

Telefon helises uuesti. Minu pihk sulgus vastumeelselt kuuldetoru ümber.

„Halloo?“ sõnasin vaikselt, kõhatasin siis ja tegin uue katse. „Halloo,“ ütlesin ma kindlalt.

„Kas ma saaksin palun kõnelda Julia Wallace'iga?” See oli sosin.

Minu peanahk hakkas kihelema. „Mida?” kostsin ma värisevi hääli.

„Julia ...” sosistas helistaja. Seal teisel pool lõpetati kõne.

Kui naiste tualettruumi uks avanes ja sealt väljus Sally Allison, seisin ma ikka veel kuuldetoru käes hoides paigal.

Ma kiljatasin.

„Taevane jumal, Roe, nii hirmus ma vast ikka ka välja ei näe?” lausus Sally jahmunult.

„Ei-ei, asi on selles telefonikõnes ...” Olin iga hetk nutma puhkemas ja tundsin selle pärast piinlikkust. Viiekümnendale eluaastale lähenev tarmuka loomuga ja arukas Sally oli Lawrencetoni ajalehe reporter ning pealegi veel hea reporter. Sally oli elukooli veteran – teismelisena kodust abiellu põgenenud, kuid lapse sündimise järel kibekiirelt mehest ja abielust ilma jäänud. Ma olin tema poja Perryga käinud samas koolis ja nüüd töötasime koos raamatukogus. Perry tekitas minus vastumeelsust, kuid Sally meeldis mulle väga isegi siis, kui tema halastamatu ülekuulamine mind vahetevahel vingerdama pani. Sally oligi üks põhjusi, miks ma olin oma Wallace'i-loenguks nii hoolikalt valmistunud.

Praegu aga meelitas ta kõik seda telefonikõnet puudutavad tõsiasjad minult välja sarja sisutihedate lühiküsimustega, mis viisid välja mõistliku järelduseni. Kõne pidi olema vemp, mille oli mänginud mulle mõni klubi liige või vahest ka liikme laps. Igatahes kui Sally selle oma mõtteraamistikku paigutas, näis selline meelelahutus just lapsealisele sobivat.

Mulle tundus, nagu oleks mind kuidagiviisi haneks tõmmatud, ent ühtlasi tundsin ka kergendust.

Sally tõi väikesest nõupidamisruumist kandiku ja paar koogikarpi. Ta selgitas, et oli need sinna hoiule pannud, kui

tundis majja sisenedes pärast kaht õhtusöögi järel joodud tassitäit kohvi pakilist vajadust keha kergendada.

„Mul läks ennist nii kiireks, et ma poleks pruukinud nendega läbi eesruumi suurde saali jõuda,” ütles ta oma helepruune silmi pööritades.

„Kuidas ajalehes ka elu kulgeb?” pärisin ma lihtsalt selleks, et Sallyt seni rääkimas hoida, kuni mu šokk üle läheb.

Mina ei suutnud seda telefonikõnet Sally moodi kergelt ja loogiliselt peast tõrjuda. Sally kannul suurde saali kõndides ja poole kõrvaga tema ja uue väljaandja tüli ülevaadet kuulates tundsin ma ikka veel suus adrenaliinitulva metalset maitset. Mu käed olid kananahal ja ma tõmbasin kampsuni endale tihkemalt ümber.

Sally hakkas küpsiseid kandikule asetades kõnelema mulle valimistest, mis korraldatakse selleks, et leida inimene, kes kuni ametiaja lõpuni meie ootamatult surnud linnapea kohuseid täidaks. „Sekretäri jutu järgi kukkus ta otse oma kabinetis jala pealt maha,” ütles Sally Oreo kreemiküpsiste rida õigeks sättides. „Ja see juhtus juba siis, kui ta oli kõigest kuu aega linnapea olnud! Ta oli alles äsja endale uue kirjutuslaua saanud.” Sally vangutas pead, aga ma ei ole kindel, kas linnapea surma või kirjutuslaua asjatut soetamist kahetsedes.

„Sally,” ütlesin veel enne, kui ise seda taipasin, „kus Mamie on?”

„Keda see huvitab?” küsis Sally siiralt. Ta kergitas minu suunas üllatunult kulmu.

Teadsin, et peaksin naerma hakkama, sest me olime Sallyga varem arutanud oma ühist vastumeelsust Mamie suhtes, kuid ma ei hakanud sellega vaeva nägema. Oma pronksikarva püsilokkide, hästi selga istuva kalli kostüümi ja hästi jalga istuvate kallite kingadega nii aruka ja kütkestavana näiv Sally hakkas mulle ärritavalt mõjuma.

„Kui ma parklasse pöörasin,” laususin üsna rahulikult, „oli seal kaks autot – sinu ja Mamie oma. Ma tundsin Mamie auto ära, sest tal on Chevette nagu minulgi, kuid mitte sinine, vaid valge. Nii et sina oled siin ja mina olen siin, aga kus on Mamie?”

„Ta seadis toole kohale ja keetis kohvi,” ütles Sally, kui oli ringi vaadanud. „Aga ma ei näe tema ridiküli. Võib-olla lippas ta koju midagi ära tooma.”

„Kuidas ta meist mööda pääses?”

„Oh, ma ei tea.” Sally jutt hakkas kõlama nii, nagu ärritaksin ka mina teda. „Küll ta kohale ilmub. Ta ilmub ju alati!”

Ja me mõlemad naersime veidi, püüdes uputada vastastikust rahulolematust lõbusasse tujju, mida tekitas Mamie Wrighti kindlameelne otsus käia kõikjal, kus käis tema abikaasa, kuuluda igasse klubisse, mille liige too oli, ja elada temaga nii ühist elu kui võimalik.

Bankston Waites ja tema silmarõõm Melanie Clark astusid sisse parajasti just siis, kui ma märkmiku puldile asetasin ja käekoti puldi alla sokutasin. Melanie töötab kontoriametnikuna Mamie mehe kindlustusbüroos ja Bankston oli Teise Ühendpanga laenuhaldur. Nad olid olnud kallikesed umbkaudu aasta, kusjuures erilisemat huvi hakkasid nad teineteise vastu tundma alles Tõeliste Mõrvade klubi tegevuse aegu, ehkki nad olid mõne aasta minust eespool Lawrencetoni keskkoolis õppinud, ilma et nende vahel oleks mingeid sädemeid lennanud.

Bankstoni ema teatas mulle eelmisel nädalal toidupoes, et ootab sellelt paarikeselt lähipäevadel üht põnevat teadaannet. Ta rääkis mulle sellest iseäraliku rõhuga, sest ma olin rohkem kui aasta tagasi Bankstoniga mõne korra kohtamas käinud. Küllap tahtis ta mulle teada anda, et poeg lahkub

nüüd vabalevist. Kui ta tõesti oli seda põnevat teadaannet oodates eevil, siis oli ta küll ainus säherdune.

Lawrencetonis polnudki peale Bankstoni ja Melanie enda selliseid eakaaslasi, kellega nad võinuksid abielluda. Bankston oli kolmekümne kahene, Melanie aasta või paar temast vanem. Bankstonil olid hõredad blondid juuksed, meeldiv ümar nägu ja leebed sinised silmad. Ta oli igas mõttes keskpärane meesterahvas. Või vähemalt oli seda olnud varem. Nüüd panin esmakordselt tähele, et tema särgivarrukate all kummuvad õla- ja käsivarrelihased.

„Bankston, kas sa käid pomme tõstmas?” pärisin teatava hämmeldusega. Kui ta oleks ilmutanud niisugust algatusvõimet siis, kui mina temaga kohtamas käisin, oleksin tema vastu võib-olla suuremat huvi üles näidanud.

Ta paistis tundvat piinlikkust, kuid ka heameelt. „Nojah ... kas sa saad aru, et midagi on teisti?”

„Kindla peale saan,” kostsin ma siira imetlusega. Oli raske pidada Melanie Clarki ajendiks, mis Bankstoni liikumisvaesesse ellu sedavõrd revolutsioonilise muudatuse tõi, ent kahtlemata oli see siiski tema. Võib-olla pühendus ta Bankstonile nii põhjalikult seepärast, et tal ei olnud perekonda, kes oleks saanud ise tema kiindumusele pretendeerida. Melanie vanemad, kes olid mõlemad omakorda olnud oma vanemate ainsad lapsed, olid juba aastaid surnud – ema põdes vähki ja isa jäi purjus juhi auto alla.

Praegu aga paistis too Melaniest suurt motivatsiooni saanud sell pisut turris olevat.

„Melanie, mida sina sellest kõigest arvad?” küsisin kähku.

Melanie lõtvus silmanähtavalt, kui ma tema omanikuõigusi tunnistasin. Panin endale kõrva taha, et pean rääkima tema juuresolekul ettevaatlikult, sest Bankston elas ühes minu hallatavas ridaelamuboksis. Melanie teadis kindlasti, et olin

kunagi Bankstoniga kohtamas käinud, ja tal oleks olnud liigagi kerge lugeda majaemanda ja üürniku suhetest välja midagi niisugust, mis ei vastanud tegelikult tõele.

„Trennis käimine on Bankstoniga imet teinud,” lausus ta neutraalselt. Aga tema sõnadel oli juures teatav eksimatult äratuntav tähendusvarjund. Melanie tahtis edastada konkreetset sõnumit selle kohta, et tema ja Bankston on seksisuhtes. Olin kergelt jahmunud, et ta tahab seda mulle teada anda. Välgatus Melanie silmades pani mind taipama, et tema uni- selt tüüne väliskesta all miilab tuli. Vanamoodsalt lõigatud sirgetest tumedatest juustest ja lihtsast kleidist hoolimata oli Melanie kindla peale väge täis. Tema puusad ja rinnad olid täidlased, kuid ma nägin neid äkitselt nii, nagu nägi neid ilmselt Bankston, ehk seega mitte kui prullakuse miinust, vaid kui viljakuse sümbolit. Ja ajapikku oli mulle selgeks saanud, et Bankstoni ja Melanie voodisuhe polnud lihtsalt rutiinne argiseks, vaid nad tegelesid sellega sagedasti ja loovalt tavalisuse piire lammutades.

Silmitsesin Melanie lugupidavamalt. Lugupidamise on ära teeninud kõik, kes oskavad Lawrencetoni kollektiivse pilgu ära petta nii tõhusalt, nagu tegi seda Melanie.

„Enne teie saabumist helistati siia,” alustasin ma ning kõik koondasid pilgud ja tähelepanu huvitatult minule. Aga ma polnud jutuga veel kuigi kaugele jõudnud, kui kuulsin avaneva ukse tagant rõkavat naeru. Sisse astus minu sõbranna Lizanne Buckley, keda saatis keegi väga pikka kasvu punapäine mees. Lizanne'i siin näha oli üllatus. Lizanne polnud aastate kaupa ainsatki raamatut lugenud ning kui tal oligi mingeid harrastusi, siis kuriteod nende hulka küll ei kuulunud.

„Mis paganama asju tema siin ajab?” imestas Melanie. Ta paistis päris tõega pahane olevat ja ma jõudsin otsusele, et meil on siin sündimas veel üks Mamie Wright.

Lizanne (Elizabeth Anna) Buckley oli Lawrencetoni kõige ilusam naine. Lizanne'il polnud vaja vähimatki vaeva näha (ja ta ei näinudki seda kunagi) selleks, et mehed viskuksid tema ees põrandale sooviga, et ta neist üle kõnniks. Ja üle ta neist kõndiski – rahulikult ja naeratades ning kordagi alla vaatamata. Ta oli oma passiivsel ja laisal viisil heasüdamlik ning ka kohusetundlik, kui see just liiga palju pingutamist ei nõudnud. Töö ettevõtte Elekter ja Valgus klienditeenindajana nii vastuvõtulauas kui ka telefoni teel asju ajades sobis talle ideaalselt – ja sobis ka kommunaalteenuseid osutavale ettevõttele. Mehed tasusid oma arved kohemaid ja naeratades ning kõik, kes telefonivestluse ajal pahuraks muutusid, anti jalamaid üle hierarhiaredeli kõrgematele pulkadele. Temaga silmast silma suheldes ei suutnud keegi kauaks pahuraks jääda. Üheksakümmend protsenti linlastest lihtsalt ei olnud võimelised Lizanne'i juuresolekul vihaseks jääma.

Aga oma kallimatelt nõudis ta, et nad pidevalt tema meelt lahutaksid, ning tolele pikale kongnina ja traatraamidega prillidega punapeale näis see raskusi valmistavat.

„Kas sa tead, kes on see mees, kes tuli koos Lizanne'iga?” küsisin ma Melanielt.

„Kas sa teda siis ära ei tunne?” Melanie üllatus oli kübeke ülepingutatud.

Nii et ma peaksin teda tundma. Vaatasin uustulnuka veel kord üle. Ta kandis viigipükse, helepruuni sportliku lõikega kuube ja lihtsat valget särki. Tema kämblad ja jalalabad olid suured ning pikavõitu juuksed lendlesid pea ümber nagu vaskpunane aupaiste. Olin sunnitud pead raputama.

„See on krimikirjanik Robin Crusoe,” ütles Melanie võidurõõmsalt.

Kindlustusametnik võitis raamatukoguhoidjat tema enda mänguväljakul.

„Ta näeb ilma piibuta teistmoodi välja,” lausus John Queensland minu parema õla tagant. Meie president, kinnisvaraäri rikkust kogunud ja tõesti jõukas John nägi, nagu ikka, laitmatu välja: kallis ülikond, valge päevasärk, sirged kreemikasblondid juuksed ja noolterav juukselahk. John muutus minu jaoks huvitavamaks siis, kui ta hakkas minu emaga kohtamas käima. Mulle tundus, et selle täistopitud päevasärgi mulje jätva välimuse all peab olema ka mingi sisu. Ta oli ju lõppude lõpuks asjatundja Lizzie Bordeni alal ... ja ta uskus, et Lizzie oli süütu! Ehtne romantik, kuigi varjas seda hästi.

„Mida ta siiski siin teeb?” küsisin ma asjalikult. „Ja veel koos Lizanne’iga.”

„Ma uurin välja,” kostis John otsekohe. „Klubi presidendina peaksin ma teda nagunii tervitama. Külalised on muidugi teretulnud, kuigi minu meelest ei ole meil siiani mitte kedagi mitte kunagi külas käinud.”

„Oota, ma pean sulle imelikust telefonikõnest rääkima,” ütlesin kähku. Uustulnukas oli mu mõtted mujale viinud. „Kui ma mõni minut tagasi majja jõudsin ...”

Aga Lizanne oli mind märganud ja sammus oma poolkuulsusest saatjat slepis vedades õõtsuval kõnnakul meie salgakese juurde.

„Roe, ma tõin teile kõikidele täna õhtuks seltsilise,” sõnas Lizanne lahke naeratuse saatel. Ja tutvustas meid kõiki ladsalt, sest Lizanne tunneb Lawrencetoni viimset kui üht inimest. Kirjanik kahmas ka minu käe oma tohutusse kondisesse kämblasse ja pigistas seda päris tõega jõuliselt. See meeldis mulle. Sest mulle on väga vastumeelt, kui käesurumisel kõigest puudutatakse sind kergelt ja siis lastakse käel püdela süldina peost kukkuda. Tõstsin pilgu tema kurrulisele suule ja vaatasin tema väikestesse pähkelpruunidesse silmadesse ning ta lihtsalt hakkas mulle kõige täiega meeldima.

„Roe, saa tuttavaks Robin Crusoega, kes kolis äsja Lawrence'oni,” ütles Lizanne. „Robin, saa tuttavaks Roe Teagardeniga.”

Külaline kostitas mind heakskiitva naeratusena, kuid ta oli ju koos Lizanne'iga, nii et asjasse realistlikult suhtudes ei rajanud ma sellele mingeid eraviisilisi lootusi.

„Mina arvasin, et Robin Crusoe on varjunimi,” pomises Bankston mulle kõrva.

„Mina ka,” sosistasin ma, „aga paistab, et ei olegi.”

„Vaene mees, tema vanemad olid nimepanemise aegu ilmselt peast põrunud,” lausus Bankston naeru kihistades, kuni talle tuli minu kergitatud kulme nähes meelde, et ta kõneleb naisega, kelle nimi on Aurora Teagarden.

„Ma sain Robiniga tuttavaks, kui ta tuli uue elanikuna paluma, et tal kommunaalteenused sisse lülitataks,” seletas Lizanne parajasti John Queenslandile. John ütles seepeale Robin Crusoele kõiki neid õigeid asju: rõõm saada meie linnakesse nii kuulus nimi, loodetavasti jääte siia pikemaks ajaks, kui tore, kui tore, kui tore! John nügis Robinit edasi astuma, et tutvustada teda Sally Allisoniga, kes lobises meie kõige uuema liikme politseinik Arthur Smithiga. Kui Robin oli kehalt pikk ja kõhn, siis Arthur lühike ja turd ning tal olid heledad karmi loomuga, kuid siiski kerge loomuliku lokiga juuksed ja säherduse sõnni tülinoriv põrnitsus, kes teab, et tal ei ole midagi karta, sest ta on selles karjas kõige kõvem isasloom.

„Sul on vedanud, et sa nii tundud kirjanikuga kokku said,” ütlesin ma Lizanne'ile kadedalt. Tahtsin ikka veel kellelegi sellest telefonikõnest rääkida, ent vaevalt oli Lizanne selleks sobiv inimene. Kindlasti ei teadnud ta, kes see Julia Wallace niisugune on. Ja nagu välja tuli, ei teadnud ta sedagi, kes on Robin Crusoe.

„Kirjanik?” sõnas ta ükskõikselt. „Ma olen temast üksjagu tüdinenud.”

Jäin teda uskmata jõllitama. Tüdinenud Robin Crusoest?

Kui käisin ühel pärastlõunal elektrifirmas arvet maksmas, rääkis Lizanne mulle: „Ma ei tea, millest see tuleb, aga isegi siis, kui mõni mees mulle päris hästi meeldib, tekib mul pärast seda, kui ma olen temaga mõnda aega käinud, niisugune tunne, et ta tüütab mind. Ma lihtsalt ei viitsi enam teeselda, et olen temast huvitatud, kuni lõpuks teatan talle otsesõnu, et ei taha enam temaga käia. Iga mahajäetud mees on selle peale alati norgu vajunud,” lisas ta ja raputas filosoofiliselt oma tumedaid läikivaid juukseid. Kaunitar Lizanne ei olnud kordagi abielus olnud, elas töökoha lähedal tillukeses korteris ja käis iga päev vanematekodus lõunat söömas.

Ka ihaldusväärne kirjanik Robin Crusoe oli Lizanne'i ilmselgelt juba ummikusse jooksutanud. Lizanne nägi ... unine välja.

Kirjanik ilmus taas tema kõrvale.

„Kus te Lawrencetonis elate?” küsisin ma, sest uustulnuk paistis nukralt taipavat, et teda ei saada meie kohaliku sireeni juures edu.

„Parson Roadil. Ühes ridaelamus. Elan seal laagritingimustes seni, kuni mu mööbel kohale jõuab, mis peaks juhtuma homme. Mõnusate korterite üür on siin palju väiksem sellest, mida ma võiksin leida suures linnas kusagil oma kolledžile lähemal.”

Muutusin ootamatult üsna rõõmsaks. Teatasin: „Mina olen teie majaperenaine,” ent kui olime viivukese sellest juhuslikust kokkusattumisest vestelnud, ajas pilk käekellale mu ärevile. John Queensland tegi mulle üle Arthur Smithi õla tähendusrikka näomoonutuse. Tema kui president pidi koosoleku avama ja oli valmis sellega algust tegema.

Lasksin päid loendades pilgul ringi käia. Jane Engle ja LeMaster Cane olid sisenenud teineteise kannul ning ajasid kohvi tassidesse nõrutades juttu. Jane oli endine kooli raamatukoguhoidja, kes käis pensionärina töötajaid asendamas nii kooli- kui ka avalikes raamatukogudes. Ta oli Victoria ajastu mõrvadele spetsialiseerunud üllatavalt elukogenud vanatüdruk. Jane oli oma hõbehallid juuksed krunni keeranud ega kandnud kunagi – mitte kunagi! – pikki pükse. Ta nägi välja kaunis ja habras nagu vanaaegne pits, aga pärast kolmekümmet aastat koolilapsi oli ta vintske nagu merejalaväe seersant. Jane'i iidol oli noor ja väga seksikas šotlannast mürgitaja Madeleine Smith; see asjaolu sundis mind vahel endalt küsima, milline võis olla Jane'i enda minevik. Suurte pruunide silmadega tüse habemikust keskealine mees oli keemilise puhastuse töökoja omanik LeMaster, meie klubi ainus mustanahaline liige. LeMasterit huvitasid kõige rohkem kuuekümnendate aastate ja seitsmekümnendate aastate alguse rassisuhetest ajendatud mõrvad – näiteks Zebra mõrvad San Franciscos ning Jonesi ja Piagentini mahalaskmine New Yorgis.

Ruumi oli tulnud ja kellegagi kõnelemata istet võtnud Sally poeg Perry Allison. Perry ei olnud ametlikult Tõeliste Mõrvade klubi liikmeks astunud, kuid ta oli minu kohkumuseks paaril viimasel koosolekul kohal käinud. Nägin teda juba tööolgi piisavalt palju. Perry ilmutas üsnagi heidutavalt suuri teadmisi Hillside'i kägistajate ja Green Riveri tapja stiilis uuema aja sulaselgelt seksuaalse motivatsiooniga sari-mõrvarite kohta.

Gifford Doakes seisis omaette. Kui Giffordil polnud just sõber Reynaldot kaasas, oli see üpris tavaline vaatepilt, sest Gifford tundis varjamatut huvi massimõrvade vastu – tema jaoks polnud mingit vahet, kas selleks oli valentinipäeva

veresaun Chicagos või holokaust. Talle meeldisid laibavirnad. Suurem osa meist osales Tõeliste Mõrvade klubi tegevuses tõenäoliselt päevavalgust kannatavatel põhjustel. Taevane arm, kes siis ei loeks lehest mõrvu puudutavaid artikleid? Aga Giffordiga olid teistsugused lood. Võib-olla ta oli astunud meie klubisse ootusega, et me vahetame üksteisega mingisugust iiveldamaajavat verist pornograafiat, ja jäänud siia pidama üksnes lootusest, et me hakkame teda varsti piisavalt palju usaldama, et seda ka temaga jagada. Kui ta Reynaldo kaasa tõi, ei teadnud me, kuidas tulijat kohelda. Kas Reynaldo on külaline või Giffordi kallim? Seal oli kübeke vahet. Teadmatus hoidis kergelt ärevil meid kõiki ning iseäranis veel John Queenslandi, kellele tundus, et tema kui presidendi kohus on kõnelda kõikide klubisse kuulujatega.

Aga Mamie Wrighti ei olnud ikka veel kusagil näha.

Kuna Mamie oli viibinud majas nii kaua, et oli jõudnud toolid kohale seada ja kohvi keeta, ning kuna tema auto oli ikka veel parklas, siis pidi ta ju kuskil siin olema. Ehkki Mamie ei meeldinud mulle eriti, hakkas tema pikk eemalolek nii veidrana näima, et ma tundsin, et olen kohustatud tema asukoha kindlaks tegema.

Parajasti just siis, kui olin ukseni jõudnud, astus sisse Mamie abikaasa Gerald. Tal oli portfell kaenla all ja ta paistis üsna ärritunud olevat. Kuna ta nägi nii kurjakuulutav välja ja kuna ma tundsin ennast säherduse muretsemise pärast rumalana, tegin ühe imeliku asja. Kuigi ma otsisin tema naist, lasksin ma tal endast mööda minna, ilma et oleksin teda kõnetanud.

Kui raske uks oli jutusumina läbi lõiganud, näis eesruum taas väga vaikne olevat. Valge põhitooniga träpsuline linoleum ja beežiks värvitud seinad peaaegu kiiskasid luminofoorlampide kalgis valguses puhtusest. Vastasseina nelja ukse

poole vaadates palvetasin ma selle nimel, et telefon uuesti helisema ei hakkaks. Mu vaimusilma ette kerkis üürikeseks hetkeks absurdne pilt novellist „Tüdruk või tiiger”, kuid ma läksin paremale ja avasin väikesesse nõupidamisruumi viiva ukse. Sally oli mulle küll rääkinud, et ta oli seal juba käinud, ent tema põgus käik piirdus ju sellega, et koogikandik sinna väheks ajaks hoiule jätta, mistõttu ma pidasin vajalikuks ruumi siiski hoolikalt üle vaadata. Peale laua ja toolide ei olnud seal aga eriti midagi uurida, nii et mul kulus selleks kõigest mõni sekund.

Järgmisena tegin lahti naiste tualettruumi ukse, ehkki Sally oli ka seal käinud. Kuna kabiine oli ainult kaks, oleks ta pidanud üsna kindlalt teadma, kas Mamie viibis seal. Kõigepealt kükitasin ja püüdsin uste alt sisse vaadata. Jalgu ei olnud. Siis avasin mõlemad ukсед. Mitte midagi.

Mul ei õnnestunud koguda piisavalt julgust selleks, et otsida läbi ka sealsamas kõrval asuv meeste tualett. Ent kuna sel ajal, kui mina kõhklemisega tegelesin, läks tualetti Arthur Smith, oletasin, et kui Mamie on seal, saan sellest õige varsti kuulda.

Liikusin edasi ning märkasin kogu selle särava beeži keskel vilksamisi ka midagi teistsugust, mistõttu vaatasin alla ukسلäve poole ja nägin plekki. Plekk oli punakaspruun.

Minu senise sisemise rahutuse eri allikad koondusid ootamatult ja hakkasid tootma kabuhirmu. Sirutasin hinge kinni hoides käe, et avada uks, kust pääseb väikesesse kööki, kus me tavaliselt suupisteid ette valmistame ... ja nägin kohe ukse taga naeruväärselt kõrgel kontsal püsti seisvat tühja türkiissinist kinga.

Ja siis nägin ma verd, mida oli täis pritsitud kogu pliit ja külmkapi läikivbeež email.

Ja nägin vihmamantlit.

Viimaks sundisin end Mamie poole vaatama. Ta oli nii väga surnud. Tema pea oli täiesti vale kujuga. Mustaks värvitud juuksed olid verega kokku kleepunud. Mõtlesin, et inimese keha peaks ju koosnema üheksakümne protsendi ulatuses veest, mitte sama suures ulatuses verest. Siis hakkasid mul kõrvad kumisema ja ma tundsin ennast väga nõrgana ning ehkki ma teadsin, et olen koridoris üksinda, tajusin, et selles köögis on midagi kohutavat – midagi, mida tuleb karta. Ja see ei olnud vaene Mamie Wright.

Kuulsin, kuidas eesruumis sulgus hoogsalt üks uks. Siis kuulsin Arthur Smithi häält, mis küsis: „Preili Teagarden? Kas midagi on pahasti?”

„See on Mamie,” sosistasin ma, kuigi olin kavatsenud rääkida tavalise häälega. „See on proua Wright.” Ma hävitasin kogu oma teadaande ametlikkuse sellega, et lihtsalt vajusin põrandale kokku. Minu põlveliigesed ütlesid äkki üles justnagu rikkis uksehinged.

Arthur oli välgukiirul minu selja taga. Ta laskus kergelt kummargile, et mind püsti aidata, kuid tardus paigale vaatepildi tõttu, mida ta üle minu pea nägi.

„Kas sa oled kindel, et see on Mamie Wright?” küsis ta.

Minu aju toimiv osa teatas mulle, et Arthur Smithil on täielik õigus niiviisi küsida. Võib-olla oleksin ka mina kõhelnud, kui oleksin sattunud sellele peale mitte midagi kahtlustades. Mamie silm ... oo, mu jumal, tema silm.

„Teda ei olnud suures saalis, aga tema auto on väljas. Ja see on tema king.” Ma suutsin selle suule surutud sõrmede vahelt kuidagi välja öelda.

Kui Mamie neid kingi esimest korda kandis, arvasin, et need on kõige mürgisema värvusega jalanõud, mida ma olen kunagi näinud. Pealegi vihkan ma türkiissinist nagunii. Andsin endale loa nautida veidi aega türkiissinise vihkamisele

mõtlemist. See oli palju meeldivam kui mõelda sellest, mis oli siin otse minu ees.

Politseinik astus väga ettevaatlikult minust üle ning laskus veelgi suurema ettevaatusega laiba kõrval kükakile. Ta asetas sõrmed Mamie kaelale. Tundsin, kuidas sapp mulle kurku tõuseb – pulssi muidugi ei ole. Kui naeruväärne tõdemus! Mamie oli ju nii väga surnud.

„Kas sa saad püsti tõusta?“ küsis Arthur viivu pärast. Ennast üles ajades pühkis ta sõrmed üksteise vastu puhtaks. „Kui sa mind aitad.“

Arthur Smith tõstis mu pikema jututa ühe hooga jalule ja uksest välja. Ta oli väga tugev. Ust sulgedes hoidis ta ühe käega minu ümbert kinni. Ta toetas mu ukse najale. Sügavsinised silmad vaatlesid mind arupidavalt. „Sa oled väga kerge,“ ütles ta. „Mõne hetke pärast tunned sa end juba hästi. Ma helistan sellesama seinatelefoniga.“

„Olgu pealegi.“ Minu hääl kõlas imelikult. See oli nõrk ja plekine. Olen alati endamisi arutlenud, kas ma suudaksin suvalises kohas laiba otsa koperdades selget mõistust säilitada. Nüüd oli see siis käes ja ennäe, säilitangi selge mõistuse, ütlesin endale jaburalt, jälgides seda, kuidas Arthur mööda koridori telefoniautomaadi poole läheb. Olin rõõmus, et ta minu vaateväljast ei lahkunud. Võib-olla ma polekski nii rahulik olnud, kui oleksin seisnud eesruumis üksinda, selja taga surnukeha.

Arthur kõneles midagi pominal telefoni, mina aga hoidsin pilku vastasseinas oleval suure ruumi uksele, mille taga kibeles John Queensland ilmselt koosolekut avama. Mõtlesin sellele, mida olin äsja näinud. Ma ei mõelnud asjaolule, et Mamie on surnud, ega tema surma tõelisusele ja lõplikkusele. Mõtlesin lavastatud stseenile, mille peaosas, laibana, esines Mamie Wright. Laiba rolli täitja oli valitud kavakindlalt, kuid laiba

leidja osa oli juhuse tahtel langenud minule. Kogu see asi oligi teadlikult lavastatud stseen ning äkitselt ma taipasin, mis see oli, mis mind kabuhirmu varjus näris.

Mõtlesin kiiremini kui kunagi varem. Mind ei ajanud enam iiveldama.

Arthur kõndis üle eesruumi saali ukse juurde ja lükkas selle lahti parajasti nii palju, et sai pea prao vahelt sisse pista. Kuulsin, kuidas ta pöördus teiste klubiliikmete poole.

„Ee, rahvas, rahvas?” Hääled vakatasid. „Juhtunud on õnnetus,” ütles ta neid sõnu põrmugi rõhutamata. „Pean teilt paluma, et te jääksite kõik veidikeseks ajaks sellesse ruumi, kuni me oleme väljaspool seda asjad kontrolli alla saanud.”

Nii palju kui mina aru sain, oligi olukord täielikult kontrolli all.

„Kus on Roe Teagarden?” päris nõudlikult John Queenslandi hääl.

Vana hea John. Ma pean sellest emale rääkima, ta oleks liigutatud.

„Ta tunneb ennast hästi. Tulen mõne hetke pärast teie juurde tagasi.”

Kostis Gerald Wrighti rammetu hääl. „Härra Smith, kus minu naine on?”

„Tulen mõne hetke pärast teie juurde tagasi,” kordas politseinik kindlameelselt ja sulges enda järel ukse. Ta jäi mõttesse vajunud seisma. Mina mõtisklesin, kas see uurija on üldse jõudnud kunagi esimesena niisugusesse kohta, kus algab mõrvajuurdlus. Kui otsustada selle põhjal, kuidas ta sõrmi viibutas ja tühjusse suunatud pilguga enda ette vaatas, pani ta praegu mõttes oma edasisi samme paika.

Ma ootasin. Siis hakkasid mul jalad värisema ja ma kartsin, et võin uuesti kokku vajuda. „Arthur,” ütlesin ma järsult. „Uurija Smith.”

Ta võpatas. Ta oli mu unustanud. Aga võttis mul hoolitsevalt käe alt kinni.

Mina andsin purupuhtast ärritusest talle ühe laksu. „Ma ei püüa sind endale appi paluda, vaid tahan sulle midagi rääkida!”

Ta juhtis mu väikesesse nõupidamisruumi, istutas toolile ja manas näole ootusrikka ilme.

„Kas sul on meeles, et ma pidin täna esinema loenguga Wallace’i juhtumi kohta? William Herbert Wallace’ist ja tema abikaasast Juliast Inglismaal 1931. aastal?”

Ta noogutas oma heledat kräsupesad ja ma sain aru, et ta viibib tegelikult miljoni miili kaugusel. Mul tekkis tahtmine talle veel üks laks anda. Teadsin küll, et jätan endast praegu idioodi mulje, kuid hakkasin just asja iva juurde jõudma. „Ma ei tea, kui palju sa Wallace’i juhtumi kohta mäletad, aga kui sa mõnda asja ei mäleta, siis võin sulle hiljem seletada.” Lõin käega, andes mõista, et see on tegelikult ebaoluline ja alles nüüd tuleb luuavarrest pauk. „Tahan sulle praegu rääkida midagi, mis on tähtis: Mamie Wright on tapetud just nimelt niisamuti, kui tapeti Julia Wallace. Ta on *õigesse asendisse seatud*.”

Pihtas ja põhjas! See sinisilmade pilk oli nüüd peaaegu hirmuäratavalt läbitungiv. Mulle tundus, nagu oleksin nõela otsa aetud mardikas. See mees ei olnud mingi kergekaallane.

„Näita mulle enne laboripoiste saabumist neid sarnasusi, et saaksin neid pildistada lasta.”

Ohkasin kergendunult. „Mamie alla laotatud vihhamantel. Siinkandis pole õige mitu päeva vihma sadanud. Vihhamantel leiti ka Julia Wallace’i alt. Ja Mamie on asetatud selle väikese pliidi kõrvale. Proua Wallace leiti gaasikamina eest. Ta oli nuiaga surnuks pekstud. Nagu on minu arvates ka Mamie. Härra Wallace oli kindlustusagent. Ja seda on ka

Gerald Wright. Võin kihla vedada, et on veel muidki asju, mis pole mulle senimaani pähe torganud. Mamie oli enam-vähem sama vana kui Julia Wallace ... Paralleele on lihtsalt nii palju, et arvatavasti ma ei oleks saanud neid endale ette kujutada.”

Arthur silmitses mind mõne pika viivu vältel mõtlikult. „Kas tollest Wallace’i mõrvapaigast on olemas mingeid fotosid?” küsis ta.

Need paljundusmasinaga tehtud pildid oleksid nüüd marjaks ära kulunud, mõtlesin ma.

„On küll, üht olen ma näinud. Võib-olla on neid rohkemgi.”

„Kas Wallace, see tema mees, võeti vahi alla?”

„Võeti jah ja mõisteti süüdi. Aga pärastpoole muudeti see otsus mingil moel ära ja ta lasti vabaks.”

„Heakene küll. Tule minuga kaasa.”

„Üks asi on veel,” laususin kähku. „Kui ma täna õhtul siia jõudsin, hakkas see telefon siin helisema ja helistaja tahtis kõnelda Julia Wallace’iga.”